AKTUALITEITEN.

ANTWERPEN 7
GPP | 8 | 1294

NUMMER 15 / DECEMBER 1984

B.A.S.T.T. vzw
Desguinlei 66
2018 Antwerpen
(03) 238 38 56

verschijnt zes maal per jaar

verantwoordelijke uitgever
Dré Darden

114.
De heer Guido Canfyn
Fonteinstraat 53
2200 BORGERHOUT

BASTT vzw

Molière (1622–1673), and a 19th-century drawing of him as Orgon unmasking Tartuffe.

redaktie
Werner E. De Bondt
Eddy Galle
Guido Snoeck
Ria Verbergt
Roos Werckx

IN MEMORIAM

Op 17 november 1984 overleed in zijn woning te Leuven op 36- jarige leeftijd Richard Behets, toneelmeester in de Koninklijke Muntschouwburg te Brussel.
Voor zijn vrouw en vier kindjes kwam de dood letterlijk als een dief in de nacht. Iedereen die hem kende, iedereen die met hem begaan was, stond verstomd toen het bericht kwam dat Richard er plots niet meer was. Wij, zijn kollega's van de Muntschouwburg, zullen zijn typische figuur, zijn soms stille ernst, zijn ontspannen grappen nooit kunnen vergeten. De grens tussen ernst en humor was trouwens dikwijls zeer smal bij Richard. In onze gedachten zal hij nu op de plaatsen waar we hem het meest gewoon waren nog dikwijls opduiken.

Met zijn kollega's van "de plateau" heeft hij talloze produkties mee helpen opbouwen en doen funktioneren naar de wensen van de regisseurs en dekorontwerpers. We hadden gewild dat hij nog veel meer produkties op de scène had helpen zetten.

Met de vaak ontzettende moeilijke opdrachten en soms onmenselijk lange werkuren spreekt het nogal vanzelf dat hij ook wel eens sakkerde of zelfs revolteerde maar uiteindelijk was hij slechts tevreden als hij fier kon zijn over het resultaat, want Richard was een van degenen hier in huis die echt gebeten was door de "theatermikroob".

Op zaterdag 10 november waren we met een hele bende en samen mèt hem aan de Munt vertrokken naar Parijs voor een eerste kennismaking met de produktie van "Lucio Silla" die we hier in januari zelf geven. Richard zal er niet meer aan meehelpen. Dag op dag één week later vertrokken we op dezelfde plaats om voor altijd afscheid van hem te nemen.
De laatste operaproduktie waaraan hij heeft meegewerkt - als we de herneming van "Le nozze di Figaro" niet meetellen - was Mozarts "Don Giovanni, een scenisch zeer geslaagde maar ook zeer veeleisende produktie waarbij het produktieteam zeker goed heeft kunnen ondervinden wat Richard en zijn ploeg waard waren. In tegenstelling tot de hoofdfiguur uit de opera heeft Richard niet eens de kans gekregen om te antwoorden op de vraag of hij wel of niet berouw wilde hebben over het leven dat hij leidde. En dat hij veel te vroeg en onverdiend naar de "andere wereld" weggerukt is, zal wel niemand betwisten!

Het klinkt als een cliché, maar op die momenten van het leven waarop de echte gevoelens zo moeilijk te verwoorden zijn, kunnen we niet veel anders dan ons in clichés uitdrukken:
Richard, we zullen nog dikwijls aan je denken,
we zullen je missen.

Pierre Verschelden.

GOETHE A LA BELLONE

46, rue de Flandre
1000 Bruxelles

FAUST en SCENE

Du 20 novembre 84 au 10 janvier 1985
de 10 à 18 heures sauf dimanches, lundis et jours fériés
Centre d'expositions artistiques de la République Démocratique Allemande

à la maison de la bellone rue de flandre, 46 1000 bruxelles

Deze tentoonstelling zal ook te zien zijn in Antwerpen naar aanleiding van de oost-duitse dagen, in een organisatie van het Commissariaat-generaal voor de Internationale Culturele Samenwerking, van 22 januari tot 17 februari 1985.

deSingel, Desguinlei 25, alle dagen van 11.00 tot 18.00.

BASTT vzw neemt de opbouw van de tentoonstelling voor haar rekening.

De leden van BASTT vzw zullen een uitnodiging ontvangen voor de vernissage op 21 januari 1985.

ALGEMENE LEDENVERGADERING

Zoals steeds was de belangstelling voor de algemene ledenvergadering uiterst gering.
Door de voorzitter werd verslag uitgebracht over de aktiviteiten van het seizoen 1983-1984.
Alles bij mekaar genomen niet gering.

Er was eerst het ontwerp en de uitvoering volgens DIN en OISTT normen van de tekenmal voor belichtingstechniek. Studie en ontwerp door BASTT, produktie door ADB.

In mei 1984 namen wij deel aan de Triënnale voor scenografie en kostuumontwerp te Novy Sad, Joegoslavië.
Aan deze tentoonstelling werd deelgenomen door 21 landen. Voor het eerst was België in groep vertegenwoordigd en wel door 8 vlaamse scenografen: Jacques Berwouts, Fernand Boudens, Werner De Bondt, Luc Dhooghe + Roos Werckx, Hartwig Dobbertin, Enny Huylebroeck, Karina Lambert en Jerôme Maeckelbergh.

De vlaamse inzending voor de Quadriënnale te Praag reisde dit seizoen het hele land door. Zij was achtereenvolgens te zien in het cultureel centrum te Hasselt, het Hoger Instituut voor Dramatische Kunst Studio Herman Teirlinck en de Koninklijke Vlaamse Opera te Antwerpen, de showroom van ADB te Zaventem, het teater Arena te Gent en laatst in de Brakke Grond te Amsterdam.

In juni 1984 werd te Hasselt de 2de Teatertechnische Vakbeurs ingericht. Samen met deze beurs werd een tentoonstelling "Theateraffiches in België" georganiseerd, evenals een overzicht van de geprimeerde werken van de OISTT architektuur wedstrijd. Voor beide tentoonstellingen konden wij rekenen op de medewerking van onze franstalige collega's van de ABSTT en van Maison de la Bellone te Brussel.
Tenslotte was er ter gelegenheid van de vakbeurs de publikatie van de TT-gids.

Na dit overzicht werd lezing gegeven van de plannen voor het seizoen 1984-1985.
Vooraan staat het projekt om in samenwerking met het Vlaams Teatercircuit en de Commissie van de infrastruktuur voor de Culturele Centra een inventaris op te maken van alle professioneel bespeelbare ruimten in Vlaanderen.
Het doel is om door middel van een BTK projekt van al deze ruimten een grond- en lichtplan te tekenen, alle praktische en technische gegevens te verzamelen die uiteindelijk zullen gebundeld worden in een publikatie.

Een tweede opzet is om voor onze leden scenografen een vorm van model-kontrakt te ontwerpen, in samenspraak met een juridisch adviseur. Op deze manier zal gepoogd worden de rechten van de scenograaf te normaliseren.

Tenslotte is er de samenwerking met ABSTT.
Hiervoor werden door BASTT enkele voorstellen gedaan.
Wij wensen meer medewerking in de schoot van het OISTT, vooral in de verschillende commissies van die organisatie.
Er werd de wens uitgedrukt om deel te nemen aan een tentoonstelling met als thema "Het verbouwen en restaureren van oude theaterzalen". Deze tentoonstelling zal ingericht worden tijdens het congres van de OISTT dat in april 1985 doorgaat te Reggio Emilia-Italië.
Het voorstel van BASTT is om de verbouwing van de "Ancienne Belgique" te Brussel op te nemen in de belgische inzending en om Werner De Bondt als architekt van deze realisatie als deelnemer aan het Congres uit te nodigen.
BASTT vzw hoopt de samenwerking met ABSTT vaste vorm te kunnen geven.

Na voorlezing van het financieel verslag door de penningmeester dat de gezondheid van BASTT heeft bewezen werd de diskussie geopend.
Hoewel, zoals reeds gezegd de leden opkomst beschamend klein was, werden toch interessante suggesties naar voren gebracht die betrekking hebben op de werking van BASTT. Het zou echt wenselijk zijn indien we langs een ledenvergadering om meer opinies van leden zouden kennen.

De ledenvergadering werd dan besloten met de voordracht van William Lockwood, chef rekwisiteur van de Royal Shakespeare Company.
De vijftig aanwezigen zullen zich de verplaatsing niet hebben beklaagd.
Met grote kennis van zaken en met veel humor heeft William Lockwood zijn toehoorders een paar uurtjes in de ban gehouden. Diegenen die met de praktische realisatie van rekwisieten en dekorelementen bezig zijn heeft hij een groot aantal waardevolle tips over materialengebruik kunnen meegeven.
De afwezigen hebben deze keer ècht ongelijk gehad.
Het geanimeerd vragenstellen achteraf bewees het succes van de voordracht van iemand waarvan men terecht kan zeggen dat hij intens en professioneel met zijn vak bezig is.

Op vrijdag 22 februari 1985 zal de vzw BASTT een groots gebeuren op touw zetten in de brusselse Ancienne Belgique.
Meer gegevens ontvangt u na nieuwjaar, maar we willen u nu reeds de goede raad geven deze datum in uw agenda voor BASTT vast te leggen.

ALL THE WORLD'S A STAGE

RONALD HARWOOD

The book of the highly acclaimed BBC TV series

Ronald Harwood's epic history of the theatre takes us from its origins, rooted in the rituals of antiquity, to the present day. Within this enormous span, plays and playwrights from Sophocles to Shakespeare, from medieval mysteries to Broadway musicals, from Restoration comedy to the Theatre of the Absurd are explored and discussed.

But *All the World's a Stage* is no mere chronicle – it is a passionately argued assessment of the essence of drama itself: the complex interaction between the play and the audience; why this has led to so many attempts by authoritarian figures to ban it; how and why it has survived such attempts at repression; above all, the universal development and need for theatre throughout history in all parts of the world.

For the author, a performance of a Greek tragedy or Restoration comedy is not a re-creation of the past. As Ronald Harwood writes: 'The moment a play is performed by living actors before a living audience, it becomes a contemporary experience. If it lives, it lives in the present. What counts in the theatre is the pulse of life, the imaginative charge which can be generated when actor and audience come together. That is the theme of this book.'

The critics acclaim *All the World's a Stage*:

'A marvellous work of reference and a permanent record of the history of the theatre.'

'A work of the most potent influence and revelation.'

'The subject and its treatment here belong to the gold of our existence.'

'A definitive history that is sure to become a classic.'

'Immensely readable, informative, enjoyable, often surprising.'

ISBN 0-413-53840-0

9 780413 538406

PRICE NET
£6.95
IN U.K. ONLY

A METHUEN PAPERBACK
COVER ILLUSTRATION
MAURO PUCCIARELLI
NON-FICTION DRAMA

REKWISIETEN

Mark Brigou, BASTT-lid en toneelmeester bij het EAT ontwierp een "requisieten-kleerkist-kaptafel".
Ik vond het idee schitterend en zeker bruikbaar voor reizende gezelschappen.
Het EAT - Echt Antwaarps Teater - is een toneelgezelschap in het antwerpse, gekend voor zijn complexloos amusementsteater.

Van twee kleerkisten wordt binnen de 3 minuten een requisieten- of kaptafel gemaakt.
De twee deuren van de kleerkisten (K) dienen als opstaande wand (O) en platliggend werktablet (P).
Bezie eerst het resultaat (foto 4); zo begrijpt u beter waar we beginnen.

4

De twee kleerkisten staan op een afstand van elkaar die ongeveer gelijk is aan de hoogte van de deur. De deur van de ene kleerkist legt men horizontaal tussen de twee kleerkisten (foto 1).

Door het steken van twee coupilles (achteraan) ligt het plat liggend werktablet vast. Let wel dat de scharnieren niet aan de voorkant staan. (foto 2)
De andere deur dient als opstaande wand. Ze is van binnen reeds voorzien van lampjes (zie foto 1).

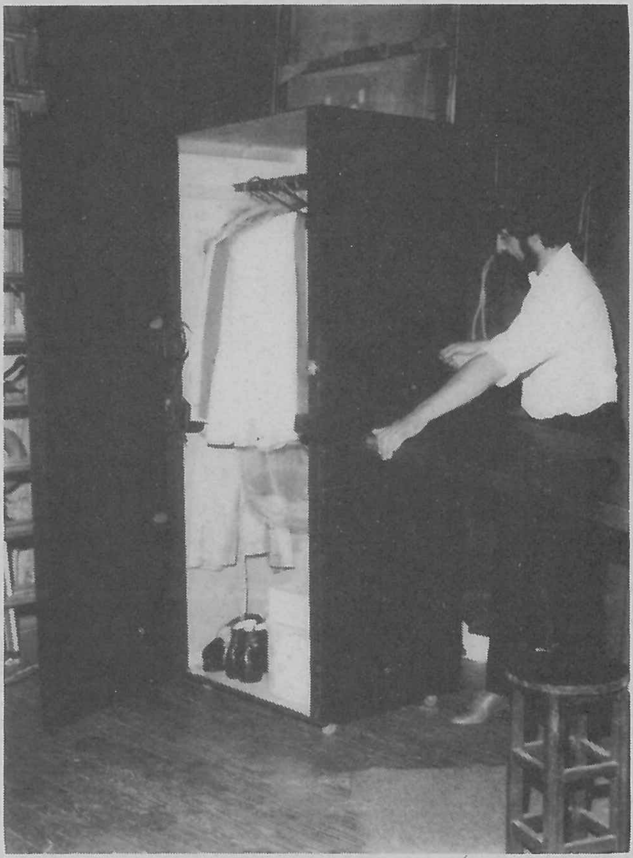

1

De deur wordt op de liggende deur geplaatst en weer met twee coupilles vastgezet door de wand van de kleerkisten. (foto 3)
Men sluit de lampjes aan en klaar is ....Mark.
Dit kan één man of vrouw samenstellen. In elk geval, het overwegen waard.
Let er op dat de kleerkisten ook door kleinere deuren kunnen!

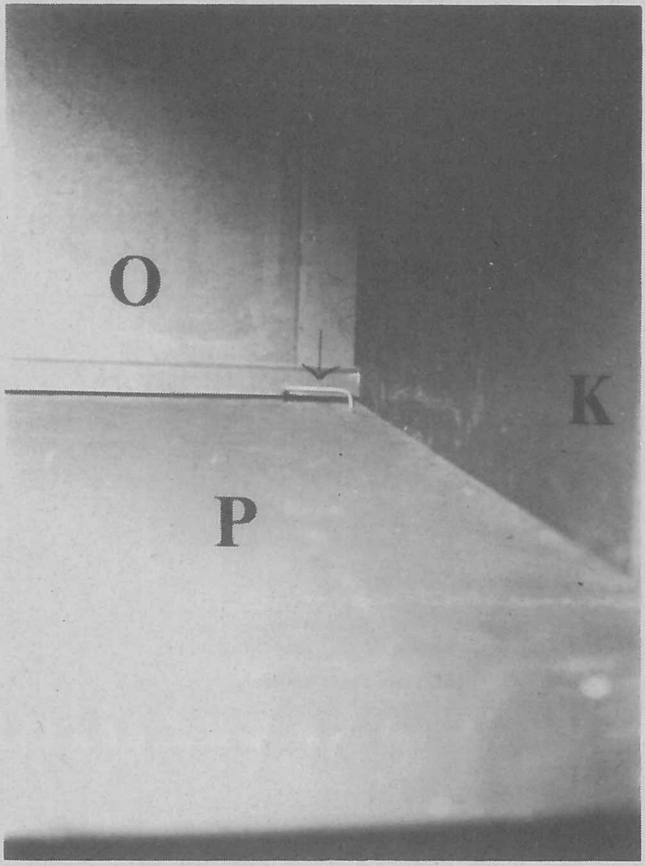

2

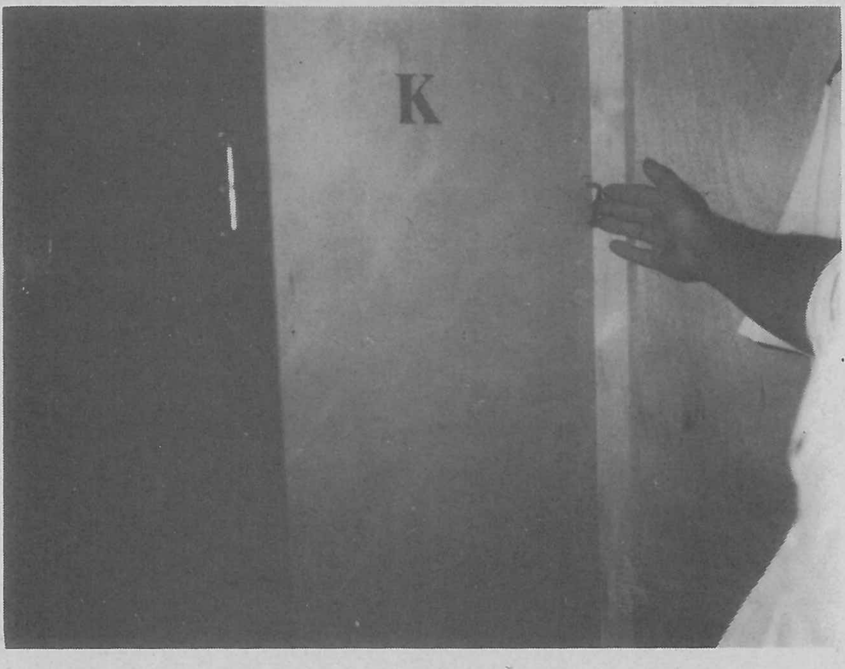

3

Persoonlijk heb ik nog enkele aanmerkingen en suggesties:

- het plaatsen van een dimmer op de lampjes
- 3 onbreekbare spiegels gekleefd op de binnenkant van deur (0)
- afhaakscharnieren zodanig plaatsen dat men bij afbraak de deuren gemakkelijk terug kan inhaken in de kist
- deuren verzonken in de kist
- grotere wielen (stevigheid)
- schuif voor schoenen
- verluchtingsgaten in de kleerkist
- uitvoering flight case (met slot)
- systeem om de kleerhaken op de hangbuis te houden bij vervoer: bv door middel van touw dat gevlochten is rond de buis.

Guido SNOECK
P.C. Arenbergschouwburg

MEDEDELINGEN

Mengpaneel A.D.B. van 12 kringen
D1T2

Alle inlichtingen bij Gerard VAESEN
Dieplaan 18 B
3600 GENK

telefonisch te bereiken op het nummer (011) 36 29 21
tijdens de kantooruren en 's avonds.

Interessante programmaties in deSingel rode zaal

- Laserkoncert op woensdag 16 januari 85
  om 14.00, 16.00 en 20.30
  toegang 350,- en 250,- voor de namiddagvoorstellingen
  LASERS DOOR GERARD MAYOLET
  orkestmuziek op compact-disc

- Echo of Space op donderdag 31 januari 85
  exklusieve Hasselblad diashow opgenomen in de ruimte
  (gepresenteerd op Photokina '84)
  kaarten : gratis
  (03) 237 61 58

UNIFORMEN KOSTUMIER
J. WILLAERT-ALGOET
BRANDVRIJE FRIEZEN EN POTEN
KOSTUMERING SCHOENEN BOTTEN HOEDEN
Oude Kalsijde 2 - 8748 Desselgem Tel. (056) 71 28 40

RECHTEN EN PLICHTEN VAN DE SCENOGRAAF

Dit is een verslag van het debat dat plaats had tijdens onze Teater Technische Vakbeurs te Hasselt op vrijdag 15 juni '84.

1. INLEIDING

- verwelkoming door moderator, de heer Jan Verbist, regisseur
- bedoeling van het debat:
  de taak van de scenograaf en zijn positie tussen de theatermakers te omschrijven, zonder de pretentie te hebben om hierbij volledig te zijn;

  het is geenszins de bedoeling om direkt deontologische normen te gaan vastleggen rond het vak van de scenograaf, maar eerder de voorkomende problemen vanuit de praktijk te benaderen om een zekere concensus te vinden bij de uitoefening ervan in theater, TV of film.
- de aanwezigen stellen zich voor: (30 deelnemers)
  free-lance, zelfstandigen (7)
  in vaste dienst (1)
  toeschouwers, amateurs, schooltoneel (4)
  af en toe scenograaf (3)
  N.T.G. (2)
  bouwers (2)
  BRT (3)

2. DEFINITIE VAN HET BEGRIP "SCENOGRAAF"

Scenograaf is de persoon die het ruimtebeeld in het theater ontwerpt.
Dekorateur is een andere benaming, waarmee nu voornamelijk de persoon bedoeld wordt die zich bezig houdt met de aankleding van het dekor.

3. RECHTEN EN PLICHTEN - BEHANDELDE PROBLEMEN

a. relatie tot regisseur en direktie

- regisseur kiest meestal de scenograaf
  probleem: bij verandering van regisseur als het ontwerp al gemaakt is (bvb bij opera)
- open vraag i.v.m. het overlappen, vervangen of opheffen van een scenografie door het reggiseurswerk
- wat zijn de verplichtingen van een scenograaf tegenover een direkteur, en omgekeerd?
  (20 direkteurs waren uitgenodigd, geen aanwezig op debat)

b. probleem van de kontrakten

- in de gebruikte kontrakten worden de rechten niet uitgestippeld alleen maar de verplichtingen
- voorlezing van "Chartre du scénographe" een dokument van ABSTT door J. Maeckelbergh
- de vergadering stelt voor een standaard kontrakt op te maken waarin rechten en plichten zijn opgenomen

c. vereiste dokumenten

- zijn schetsen voldoende?
- men wordt het niet eens over het al of niet maken van een makette (afzonderlijke vergoeding?)
- dient een scenograaf een prijsberekening op te stellen?

d. opleiding tot scenograaf

- vraag naar een goede, professionele opleiding tot scenograaf, een opleiding waar vooral de basiskennis wordt meegegeven
- momenteel scholenstop in onderwijs - nieuwe afdelingen worden niet opgericht

e. verantwoordelijkheid en taak van de scenograaf

- scenografie = een idee, het "ontwerp" moet gehonoreerd, beschermd of verkocht worden
- het ontwerp van het theaterbeeld moet uitvoerbaar zijn, zich eventueel laten bijstaan door derden
- de uitvoering moet gevolgd worden tot in een bepaald stadium (meestal de première)
- vallen problemen na de première nog onder zijn verantwoordelijkheid?

f. vergoedingen - lonen

- problemen rijzen bij vrije produkties - participatie aanpak
- vergo-dingen bij reisvoorstellingen en bij verkoop van het dekor
- vergoedingen bij video-opnamen
- het lijkt moeilijk een bepaalde % of bepaalde som van ereloon vast te stellen waar alle debatleden mee akkoord kunnen gaan.

g. relatie tot beeldend kunstenaars

- werk van beeldend kunstenaars wordt onverwerkt als dekor gebruikt (toepassing bvb BRT)

h. plagiaat

- wat met het hergebruiken van dekorelementen voor andere stukken? het klakkeloos overnemen, enz..
  het enige gevolg is minder werk voor scenografen

i. problemen van auteursrechten - bescherming

- wat zijn de verplichtingen van de direkties t.o.v. een scenograaf wanneer de dekors verkacht worden?
- in Frankrijk bestaan er reglementeringen omtrent de auteursrechten vastgelegd in de "Droit de suite".

- in België worden meestal de rechten afgestaan aan **de direkties**, die rechten moeten eigendom blijven van de scenograaf (belangrijk bij hernemingen)
- aanvraag tot een gesprek met SABAM

4. BESLUIT

Bepaalde ideeën en standpunten gesteld in dit debat kunnen leiden tot konkrete oplossingen.
De vergadering wenst dat vooral volgende punten onderzocht worden:

1. het opmaken van een proto-type kontrakt
   (= een dokument dat met alle hierboven aangehaalde opmerkingen rekening houdt)
2. besprekingen met de verantwoordelijke instanties omtrent het auteursrecht van de scenograaf (bescherming van het artistiek produkt)

ETABL. S DERVEAUX
ALLE WEEFSELS VOOR DECOR
13 KAPELLESTRAAT
B - 8788 WAKKEN
TEL.: (056) 60 22 53

In het kader van het opzet over de rechten en plichten van de scenograaf volgde Jerôme Maeckelbergh het volgende debat:

Op dinsdag 6 november 84 had in het Bellone huis te Brussel een debat plaats over de auteursrechten. Dit werd gevoerd onder leiding van Serge Creuz en met medewerking van Alain Berenboom en Cor Rea, juristen; Jacques Leduc, componist; Paul Louillet, cineast en Pierre Mertens, schrijver.

Er werd vooral gewezen op de belgische rechtspraak over deze materie die nog steeds gebaseerd is op de wetgeving van 1886. Dit wil zeggen dat ze zeker niet aangepast is aan de nieuwe technieken in de kommunikatie als video, sateliet bv..

De muziekzijde gaf toe dat zij gepriviligeerd is tegenover andere disciplines in de kunst (filmmuziek wordt bv. nog altijd vergoed daar waar de realisator reeds lang op de kom bijt).

Er was ook niemand die bezwaar tekende tegenover de bewering dat de scenografen de minste bescherming genoten.

Serge Creuz stelde dat onze toestand vergelijkbaar is met die van Mozart in zijn tijd. Kostuum en dekor worden gezien als koopwaar. Eens verkocht is er zelfs geen enkel moreel recht meer. Financieel staat men nergens: de televisie bv. voorziet geen royalities voor de dekorateur. Volgens de heer Berenboom hebben de scenografen wettelijk dezelfde rechten als deze toegekend aan andere kunsten; waarop de heer Serge Creuz replikeerde dat ingeval van procedure de desbetreffende scenograaf vermoedelijk niet veel werk meer zou krijgen.

Blijkbaar hangt verbetering van de huidige toestand samen met een eensgezind standpunt van de scenografen in kwestie.

B E R O E P S K O R T I N G - vervolg

K korting
RV rangverhoging

. K.V.S. Lakensestraat 146 / 1000 Brussel
  K alleen op donderdag

. NATIONALE OPERA / Leopoldstraat 4 / 1000 Brussel
  geen K of RV

. ECHT ANTWAARPS TEATER / Antwerpen
  RV

. MECHELS STADSPOPPENTHEATER / Minderbroedersgang 1-3 /
  2800 Mechelen
  K

. RECREATIECENTRUM / Keperenbergstraat 37B / 1711 Itterbeek
  K

. BRIALMONT-THEATER / Brialmontstraat 11 / 1030 Brussel
  K

. CC GILDHOF / Sint Michielsstraat 9 / 8880 Tielt
  K

. deSingel / Desguinlei 25 / 2018 Antwerpen
  K op door hun georganiseerde voorstellingen

. NIEUW ENSEMBLE RAAMTEATER / Aan den Drink 12 /
  2200 Borgerhout
  K of RV

. DE ZWARTE KOMEDIE THEATER LEGUIT / Leguit 15-17 /
  2000 Antwerpen
  K 150,- ipv 200,-

. D'OUDE KAPEL / Nekkersberglaan 588 / 9000 Gent
  RV

. WESTVLAAMS TEATER ANTIGONE / Rijselsestraat 22 / 8500 Kortrijk
  gratis (liefst reserveren 056/22 68 70

. CC CASINO / Varenstraat / 3530 Houthalen - Helchteren
  K of RV

tot zover de antwoorden op ons schrijven op 09.12.84